

Modrac se ne može pohvaliti čistoćom vode, a mnogi stanovnici priobalja dugi niz godina nisu ni prišli jezeru.

Na površini od 17 kvadratnih kilometara prostire se Modračko jezero, jedno od najvećih vještačkih akumulacija na prostoru bivše Jugoslavije. Nastalo je 1964. godine izgradnjom brane na rijeci Spreči u mjestu Modrac, kako bi se postrojenja termoelektrane u Tuzli opskrbila vodom.

Pola vijeka kasnije, priroda je napravila balans nepreglednog vodenog prostranstva na mjestu gdje su se prostirala obradiva polja i šume. Nažalost, posljednjih godina, Modrac se ne može pohvaliti čistoćom vode, veliki broj domaćinstava je direktno izložen nepovoljnim uticajima zagađene vode, a česti su slučajevi da stanovnici priobalja dugi niz godina nisu prišli jezeru.

Obala dugačka gotovo 60 kilometara prostire se teritorijama općina Lukavac, Živinice i Tuzla, a kapaciteti vode su isključivo bili korišteni za potrebe Fabrike sode, Koksare i Termoelektrane u Tuzli. U vrijeme kada je podignuta brana nije bilo riječi da bi se voda iz jezera jednoga dana mogla koristiti za piće, međutim, zadnjih 15 godina, vodovodna mreža tri općine oslanja se na vodu iz Modračkog jezera.

„Problem vodosnabdijevanja je riješen priključivanjem na akumulaciju Modraca, ali time je otvoren novi problem, voda u jezeru je zagađena upravo industrijom zbog koje je brana i podignuta“, navodi profesor hemijskog inženjerstva dr. Sabit Begić.

Probuditi ekološku svijest

Industrijska postrojenja u noćnim satima ispuštaju ogromne količine zagađene vode u Modračko jezero, lokalno stanovništvo ukazuje na ovaj problem već duže vremena, ali kažu da sada situacija izuzetno ozbiljna i da je neophodno probuditi ekološku svijest čitave zajednice.

„Vještačko jezero... to ne znači da nema ekološke odgovornosti prema njemu. Nama je ovdje došlo već 'pet do dvanaest' po pitanju zagađenja vode, mora se nešto pod hitno poduzeti. Noću se na svjetlu mjesečine tačno može uočiti mjesto gdje se rijeka Spreča uljeva u jezero, čitav tok rijeke je označen zamućenom vodom koja dolazi iz pravca rudnika Banovići i Đurđevik“, kaže Samed Muminhodžić, stanovnik mjesta Šerići na obali Modračkog jezera. Pod uslovom da se u neposrednoj blizini jezera nalazi više rudnika nemoguće je precizno utvrditi ko je odgovoran za zagađivanje vode, ali kako kaže Muminhodžić, vrijeme je za djelovanje, kako organizovano sa nivoa općinskih vlasti, tako pojedinačno sa nivoa osviješćenog rada građana.

„Situacija je kompleksna, prije svega treba staviti pod kontrolu ispuštanje otpadnih voda u jezero, a sa druge strane je neophodno riješiti problem odlaganja smeća u priobalnom dijelu,

odnosno, spriječiti ljude da bacaju smeće u Modrac“, navodi Muminhodžić.

Industrijski otpad

Tokom razdoblja od pedeset godina, kapacitet jezera je opao zbog ogromne količine taloga industrijskog otpada. Profesor Sabit Begić kaže da bi sistematskom rekonstrukcijom priobalnog pojasa i uklanjanjem mulja ne samo bio povećana učinkovitost akumulacije za industrijske potrebe već bi se u znatnoj mjeri riješio problem kvaliteta vode.

„Kapacitet jezera je zbog velike količine mulja smanjen za 20 posto, ako bi se samo malo pozabavili tim problemom, zagađivači bi se u velikom procentu uklonili, a priobalni dio bi se mogao nasuti iskopanim materijalom koji bi ponudio kvalitetniju obalu umjesto močvarnog tla“, govori Sabit Begić.

Općinske vlasti su najavile projekte čišćenja jezera, a intenzivno se radi i na rješavanju vodosnabdijevanja koje je gorući problem na širem lokalitetu Modraca. Napravljeni su koraci pripreme, ali kompleksnost nivoa nadležnosti usporavaju inicijativu općinskih organa.

„Iako građani plaćaju u svojim računima pitku vodu, niko je ne pije. Meni je kao načelniku općine teško to shvatiti i ja se sada samo mogu crveniti na tu temu. Užurbano radimo na pripremanjima i nadamo se da ćemo napraviti već prve korake u toku ove godine“, navodi načelnik općine Lukavac Edin Delić.

Stanovnici obale Modračkog jezera se sve više uključuju i zalažu za očuvanje tog vodenog prostranstva, ali upozoravaju da bez adekvatne podrške na svim nivoima i shvatanja ozbiljnosti situacije ne mogu puno postići.

Profesor Begić ukazuje da Modracu fali jako malo da se vrati skladu koji je priroda iznjedrila, za početak je samo potrebno ekološku kulturu podići na odgovarajući nivo.

„Preljepo jezero je niskim stepenom ekološke kulture pretvoreno u jednu baruštinu, jer se u vodu sliva sve ono što ljudi bacaju. Situacija jeste ozbiljna ali je opet samo malo dovoljno da se od beznadežnog slučaja napravi izuzetna turistička destinacija i kvalitetna životna sredina“, smatra Sabit Begić.

Izvor: balkans.aljazeera